

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Szanowny Pan
Paweł Wdówik
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

ul. Kościuszki 46
40-048 Katowice
tel. 32 205 38 80

spes@spes.org.pl
www.spes.org.pl

OPP.14574.DOK. 3861 .2020.JM

Katowice, 2020-06-04

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do spotkania on-line w dniu 20 maja br. przedkładamy w załączeniu propozycję zmiany rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej. Zmiana ta ma umożliwić tworzenie funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników – załącznik nr 1.

Obecne przepisy prawa nakładają obowiązek przeznaczania środków ze sprzedaży wyrobów wykonanych przez uczestników warsztatów na cele integracji społecznej. W praktyce cel "integracja społeczna uczestników" bywa różnie interpretowany tak przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, jak i przez samych zainteresowanych: uczestników warsztatów i ich opiekunów. Najprostsza interpretacja utożsamia pojęcie z szeroko rozumianą rekreacją.

Jako prowadzący warsztaty terapii zajęciowej, jesteśmy bardzo ograniczeni istniejącymi przepisami, odnośnie możliwości wydatkowania środków pochodzących ze sprzedaży wyrobów uczestników.

Zmiana ta ma urzeczywistnić produkcyjno-terapeutyczny model funkcjonowania warsztatów i dać znacznie większą swobodę kierującym w dysponowaniu środkami pochodzącymi ze sprzedaży wyrobów. Zmiana ukierunkowana jest na doskonalenie umiejętności w przygotowaniach do podjęcia zatrudnienia i poprawę warunków terapii. Zwiększa także katalog wydatków o możliwości pozwalające realizować kluczowy cel działalności warsztatów, czyli aktywizację zawodową i społeczną uczestników.

W listopadzie 2012 z naszą propozycją ustawodawczą zapoznała się Najwyższa Izba Kontroli i zarekomendowała jej wprowadzenie (załącznik nr 2).

Prosimy o podjęcie przedłożonej inicjatywy ustawodawczej.

Z wyrazami szacunku,

Z-CADYREKTORA PROGRAMÓW
Stowarzyszenia na Rzecz Niepełnosprawnych SPES

Joanna Mazurek

Załączniki:

1. Propozycja zmiany rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, 03.04.2012
2. Informacja o wynikach kontroli - Działalność i finansowanie warsztatów terapii zajęciowej w województwie wielkopolskim, 12.2012 (strona 10, 3 akapit oraz strona 24, 2 i 3 akapit)

Propozycja zmiany rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej umożliwiająca tworzenie funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników warsztatu

1. Przedkładana propozycja umożliwi Warsztatom Terapii Zajęciowej tworzenie funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników warsztatu. Fundusz byłby tworzony ze sprzedaży produktów i usług wykonywanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego programu terapii.
2. Proponowane rozwiązanie:

W tekście rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. 04.63.587) artykułowi § 10 obecnie w brzmieniu

- § 10. 1. Działalność warsztatu jest działalnością o charakterze niezarobkowym.**
2. Dochód ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego programu terapii przeznacza się, w porozumieniu z uczestnikami warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników.
3. W przypadku gdy wysokość dochodu przekracza w skali miesiąca kwotę odpowiadającą iloczynowi liczby uczestników warsztatu i 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego o przeznaczeniu kwoty przekroczenia tego dochodu decydują strony umowy.

Nadać następujące brzmienie:

- § 10. 1. Działalność warsztatu jest działalnością o charakterze niezarobkowym.**
2. Dochód ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego programu terapii przeznacza się na tworzenie funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników warsztatu.
3. Środki funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników warsztatu są funduszem wyodrębnionym pod względem rachunkowym w stopniu umożliwiającym określenie przychodów i wydatków.
4. Ze środków funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników warsztatu mogą być finansowane wydatki związane z:
- 1) oprzyrządowaniem stanowisk pracy oraz zakupem wyposażenia wspomagającym i usprawniającym prowadzoną terapię uczestników warsztatu,
 - 2) pomocą w przygotowaniu uczestników warsztatu do pracy poza warsztatem i wyrównaniem ich szans na rynku pracy, w tym zatrudnienie asystentów pracy dla uczestników warsztatu podejmujących próbę zatrudnienia na otwartym bądź chronionym rynku pracy,
 - 3) doszkalcaniem, przekwalifikowaniem i szkoleniem uczestników warsztatu,
 - 4) pomocą w przygotowaniu, budowie, remoncie i wyposażeniu indywidualnych i zbiorowych form mieszkalnictwa chronionego dla uczestników warsztatu, którzy nie znajdują oparcia we własnej rodzinie lub usamodzielniających się,

5) *poprawą warunków rehabilitacji zawodowej i społecznej prowadzonej na terenie warsztatu, w tym zakupów, remontów i inwestycji budowlanych.*

5. *Jednostka prowadząca Warsztat opracowuje i zatwierdza regulamin funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej warsztatu.*

6. *Środki funduszu aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników warsztatu, przeznaczone na poprawę warunków terapii, o których mowa w ust. 4, pkt 5, nie mogą przekraczać 30% rocznych wpływów tego funduszu.*

3. Uzasadnienie:

- a. Obecnie środki uzyskiwane w drodze sprzedaży wyrobów i usług uczestników warsztatu mogą być przeznaczone, „w porozumieniu z uczestnikami warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników” natomiast „w przypadku gdy wysokość dochodu przekracza w skali miesiąca kwotę odpowiadającą iloczynowi liczby uczestników warsztatu i 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, o przeznaczeniu kwoty przekroczenia tego dochodu decydują strony umowy”. W praktyce termin „integracja społeczna uczestników” bywa odmiennie definiowany przez organizacje prowadzące, odmiennie przez sprawujące kontrolę powiatowe centra pomocy rodzinie, jeszcze inaczej „integracja społeczna” bywa rozumiana przez uczestników oraz prawnych opiekunów.

Przedkładana propozycja precyzuje obecne zapisy jasno określając jakie konkretnie wydatki i w jaki sposób mogą być finansowane ze środków pozyskiwanych w drodze sprzedaży wyrobów i usług warsztatu. Obecny regulacjom tej precyzji brakuje a dowolność interpretacyjna i obawy o możliwość zagospodarowania pozyskanych tą drogą środków na cele inne niż rekreacja, powoduje, iż wiele jednostek wycofuje się lub nie podejmuje aktywności w tym wglądzie.

- b. Proponowana zmiana rozporządzenia jest oparta (w zasadzie powiela) istniejące rozwiązania zawarte w § 14 – 16 rozporządzenia ministra pracy w sprawie zakładów aktywności zawodowej. Tym samym, jest rozwiązaniem już w praktyce funkcjonującym i sprawdzonym.
- c. Przedkładane rozwiązanie zapewni zainteresowanym organizacjom prowadzącym warsztaty terapii zajęciowej możliwość dywersyfikacji źródeł finansowania działalności ukierunkowanej przede wszystkim na aktywizację zawodową i społeczną uczestników.

Oznaczać będzie również realne wsparcie dla tych organizatorów warsztatów, którzy zorientowani są na uzyskiwanie wysokich efektów prowadzonej terapii. Fundusz tworzony ze sprzedaży wyrobów, powstawać będzie jedynie w przypadku tych podmiotów, które w większym stopniu niż dzieje się obecnie, będą skłonne przyjąć perspektywy podmiotu konkurującego z innymi na rynkach zbytu jakością świadczonych usług czy sprzedawanych produktów.

Wysoka jakość sprzedawanych produktów i usług i znajdowanie dla nich szerokiego grona nabywców, wiąże się bezpośrednio z celami terapii, bowiem oznaczać będzie intensyfikację oddziaływań terapeutycznych na terenie warsztatu oraz lepsze wykorzystanie: czasu, materiałów do terapii i narzędzi. Dla wielu placówek możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych, które będzie można przeznaczyć na poprawę warunków w jakich odbywa się terapia, stanowić będzie dodatkową zachętę do przejścia z modelu pobytowego (ośrodek dziennego pobytu) na model rzeczywiście produkcyjno – terapeutyczny.

- d. Zamknięty katalog wydatków, które mogą być dokonywane ze *sprzedaży produktów i usług wykonywanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego programu terapii* (jak również obowiązek wyodrębnienia rachunkowego środków, czy obowiązek opracowania regulaminu tworzonego funduszu) uniemożliwia jakiegokolwiek nadużycia. Dzięki precyzyjnym zapisom środki funduszu będą przekazywane na cele związane z aktywizacją zawodową i społeczną uczestników. Innymi słowy, wypracowane przez uczestników środki będą przeznaczane na poprawę ich sytuacji. Wykluczone zostanie finansowanie wydatków dyskusyjnych z punktu widzenia kluczowych celów nakładanych na warsztaty przez ustawę, jak to ma miejsce w chwili obecnej (ze środków pozyskiwanych tą drogą finansowana jest obecnie – w rozwinięciu zapisanego w rozporządzeniu celu „integracji społecznej” - głównie bardzo szeroko rozumiana rekreacja uczestników warsztatu). Katalog wydatków zawiera również możliwość finansowania form mieszkalnictwa chronionego dla uczestników pozbawionych wsparcia rodziny lub usamodzielniających się. W ten sposób wsparte zostaną cenne inicjatywy prowadzące do powstania nieinstytucjonalnych i zapewniających rzeczywistą integrację społeczną, form zabezpieczenia jednego z najważniejszych celów życiowych uczestników. Wydatki, które mogą być dokonywane z funduszu aktywizacji, umożliwiające poprawę warunków prowadzonej na terenie warsztatów terapii, w tym wydatków inwestycyjnych i budowlanych, są podobnie jak w przypadku rozwiązań istniejących dla ZAZ-ów, ograniczone procentowym limitem.

Katowice, 2012-04-03